

Bijeenkomst groene energie 5 februari 2020 RES: duurzaamheidsopgave voor Hollands Kroon ROB R./OBB

Vragen en opmerkingen VOORAF:

1. We steunen de klimaatdoelen voor 2030 en 2050. Voor Nederland speelt er meer dan terugdringen CO2 en klimaat Ook stikstof, grondstoffenverbruik, fijnstof, biodiversiteit. Samengevat: leefbaarheid.
2. We onderschrijven de noodzaak van een maatschappelijk draagvlak voor alle te nemen maatregelen.
3. Aan de energietransitie zit een ondergrens: Landschap en leefbaarheid mogen niet ondergeschikt raken aan productiedwang die gepaard gaat met nodeloos energieverbruik en vervolgens leidt tot 'consumptiedwang' met reclame als smeermiddel. Een herwaardering van onze welvaart en welzijn is aan de orde. (ter vergadering gevraagd: 'een scenario hiervoor is niet opgenomen in de discussie')
4. We zetten vraagtekens bij de doorrekening / de prognose van de energiebehoefte voor 2030 en 2050. Op welk economisch model is dat gebaseerd? Ook dat moet aan de orde zijn !!
5. Wij pleiten voor een samenleving die duurzamer is dan de huidige. De behoefte aan energie moet omlaag. Nu de prijs van de welvaart (= energieverbruik) voelbaar wordt in landschap, leefomgeving, welzijn etc., is de tijd rijp om opnieuw na te denken over onze leefstijl, welzijn en welvaart. Ook de verhouding arm – rijk moet op de schop, zowel lokaal, landelijk als mondiaal.
6. De circulaire economie biedt hiervoor oplossingen. Duurzamer inzet van productiemiddelen, producten en diensten. Minder energiebehoefte leidt per saldo tot minder aanslag op het landschap.
7. Nieuwe groei is alleen acceptabel als deze de doelstellingen onder punt 1 ondersteunen. Dit is ook het kader voor innovatie/technologische vernieuwing. De eerste ronde verdient als inkadering: het terugdringen /vervangen van niet duurzame productie en consumptie en stoppen van verspilling..
8. Prioriteitstellingen: alle beetjes helpen, dus: zowel grote als kleine projecten. Hier geen prioriteiten stellen, wel van rendabel naar minder rendabel (=prioriteit). Ook:
9. Concepten die overwegend positief ervaren worden gaan voor boven omstreden keuzes en concepten.
10. 'Waar zijn de zoekgebieden?' Dit is niet de juiste startvraag. Een oproep: Hoe sturen we zo nodig bij vanuit de betrokken burgerij? Burgers eisen vooraf participatieruimte, ook bij de strategiekeuze.

De duurzaamheidsopgave zoals geformuleerd in de RES: Wind – zon – aardwarmte (= aanname).

Wind.

1. De regio NHN is met de huidige plannen op, hier en daar ook over de grens van het acceptabele.
2. Het maatschappelijk draagvlak voor wind heeft een deuk opgelopen. Wel de lasten, niet de lusten. De ruimtelijke kwaliteit heeft ingeboet, voor wie in de buurt woont is er geluidsoverlast en slagschaduw. De winst, lees: subsidie, wordt onvoldoende gedeeld.
3. Optie: kleine molens voor individueel gebruik of innovatieve producten (o.a. 'vliegers') verdienen wel een kans. Bijvoorbeeld uit de kust bij Waddenzee en IJsselmeer. (water binnen gemeentegrens)

Zon.

1. Leidende prioriteit: eerst alle dakoppervlak benutten alvorens te spreken over zonneweides
2. ALLE nieuwbouw, woningen en bedrijven/kantoren, worden energieleverancier. Geldt ook voor nieuwe kassenbouw. Minimaal energieneutraal, 'nul op de meter' beter is ook haalbaar!

Aardwarmte. (bleef op 5/2 buiten beschouwing. Waarom???)

1. Maximaal inzetten, zowel kleinschalig als grootschalig. Op verschillende diepten. Ook inzetten als warmteopslag/seizoensopslag. Doel: zowel warmteproductie als elektriciteit (werk voor techneuten)
2. Restwarmte: maximaal benutten. 'zelfsturend team energiemanagement' installeren.

Overige aanbevelingen en oplossingen.

1. Ook niet genoemde technieken moeten ruimte krijgen. Waterkracht/ getijdenenergie. De waterlozing vanuit het IJsselmeer biedt kansen, Marsdiep, nieuwe bouwtechnieken etc..
2. Besparingstechnieken moeten meewerken om de 95% besparing te halen. Ook in fase 1. Zwaarder inzetten op besparen/ voorkomen dragen bij om de taakstelling neerwaarts aan te passen.

De gemeente, de voorlichting en de regelgeving:

1. Voor de gemeente: op zoek naar de huidige belemmeringen. Welke regels belemmeren of blokkeren burgerinitiatieven die een (kleine) bijdrage leveren aan de doelstelling? Een voorzet:
2. Burgers/woningbouw: bestemmingsplannen geven geen prioriteit aan gasvrij bouwen/of renoveren. Woningen zijn energiefabrieken (kunnen energiefabrieken zijn). Bij de uitgifte van nieuwe bouwgrond moet dat idee geborgd worden. Alleen zó verander je focus van bouwbedrijven. Woningzoekenden kunnen geselecteerd worden op hun duurzame ambities. Lijkt discriminatie, maar is het niet!!!!
3. Bestemmingsplannen moeten borgen dat de zon haar werk kan doen (zie gemeente Dordrecht). Principes die passief bouwen ondersteunen moeten uitgewerkt en vertaald worden in voorschriften.
4. Dat geldt ook voor regelgeving m.b.t. primaire grondstoffen bij (ver)nieuwbouw. Regel moet worden: alleen het hoogst haalbare is toegestaan. Transitie komen niet vanzelf. De gemeente heeft belang bij geloofwaardigheid. Op het onderdeel energietransitie ontbreekt dit. (HK laat kansen liggen)
5. De 'Toekomstvisie Hollands Kroon' bestaat nog steeds niet. De Strategische Visie maakte gebruik van streefrichtingen (Hollands Kroon Energie Neutraal) maar heeft verzuimd dit SMART te formuleren. Omgevingsvisie wordt niet nageleefd. (van denken naar doen !!) NU is wederom het momentum.
6. Leefstijl is een onderbelicht item dat gekoppeld is aan maatschappelijk draagvlak. De gemeente moet hierin het voortouw nemen op een positieve en uitdagende wijze.
7. Energievoorziening is en blijft een overheidsverantwoordelijkheid. Een regiegemeente als Hollands Kroon kan niet enkel afwachten tot de markt komt met oplossingen. Eigen verantwoordelijkheid burgers: prima, overheidsverantwoordelijkheid: ONMISBAAR !!!

Nawoord:

Tijdens de bijeenkomst op 5/2 werd mij duidelijk dat de brainstorm uitsluitend over de zoeklocaties voor zon en wind zou gaan. 1: leiderschap is leidend, 2: Kop vooruit en verbinden en 3: Lokale kracht. Onvoldoende !

Een 4^e scenario ontbrak. Wel nodig. Dit scenario zou ik met de volgende sleutelbegrippen willen omschrijven: integrale benadering, circulaire economie, nulgroei, kleinschaligheid/ schaaldiscussie, agrarische transitie, natuurontwikkeling, biodiversiteit en productiebos. Het plan sluit het meest aan bij scenario 3. De opgave: Verbind onaantrekkelijke maatregelen met aantrekkelijke maatregelen. Deze laatste hebben betrekking op landschap behoud en -ontwikkeling. Participatie in energieproductie kan een impuls geven aan maatschappelijke cohesie en draagvlak. Er is verbinding nodig tussen voor- en tegenstanders van de transitie..

Stop top-down benadering, Alleen bottom-up kan maatschappelijk draagvlak bereikt worden. Faciliteer dat. Burgers moeten daar wel bij ondersteund worden. De gemeente zou zich moeten afvragen of haar huidige kerntaken wel toereikend zijn. De transitie kunnen alleen slagen als er win-winscenario's worden opgesteld en er pilots mogen starten met ondersteuning. Een integrale benadering voor RES 1.0, plan duurzaamheid in een nieuwe Omgevingsvisie is nodig. Een plan hiervoor is onvindbaar. Verantwoordelijke burgers worden boos.

De vragen waarmee we in de bijeenkomst aan de slag moesten waren veel te algemeen gesteld, telkens gaat het om de nuance. De respons van de aanwezigen was vanuit een te kleine groep. Het waren niet alleen betrokken burgers, vele hebben ook belang of zijn al producent van energie/zon/wind of hebben grond hiervoor. Ook zij moeten gehoord worden. De hamvraag is: Hoe krijg je een representatiever beeld en draagvlak voor de RES zonder maatschappelijke onrust?

Rob Ravensteijn, lid van Onafhankelijke Betrokken Burgers.